

Telefon 55 23 51 92 E-post pulsen@ba.no Faks 55 32 93 74

LØRDAG

Tur med trøkk

Utfordringene
har vært mange for
Hein Anders Kvalheim.
Likevel var det lett
å takke ja til «Ingen
grenser».

- Elleve funksjonshemmede ble plukket ut til ekspedisjonen til Hardangerjøkulen.
- Hein Kvalheim jublet da han fikk lov til å være med på å bryte nye grenser.

«Hvis du bare ser etter be liten. Og det vil jeg ikke at

PÅ HJEMMEBANE: Hein Anders Kvalheim i Nordnesparken, ett av hans favorittsteder i Bergen og ikke langt unna arbeidsplassen i Sjømannskirkens

«Ingen grensningene, blir verden min verden skal være.»

hovedkontor. 46-åringen er en av deltakerne i TV2-serien «Ingen grenser».

– Livet har fart fint med meg, sier Hein Kvalheim – 30 år etter ulyk- ken som forandret livet hans.

«Ingen grenser» fikk mye ros for sine to programserier på NRK med Lars Monsen som turlleder. Nå har TV2 overtatt regien – med Odd-Bjørn Hjelmeseth som ekspedisjonssjef. To bergensere slapp gjennom nåloyet og ble plukket ut blant de elleve funksjonshemmede som fikk delta – Raymond Hoel fra Fyllingsdalen og Hein Anders Kvalheim, 46 år og daglig leder for Sjømannskirkens hovedkontor i Bergen.

Målet denne gang er toppen av Hardangerjøkulen, en ekspedisjon du kan følge på TV hver onsdag. Det er en kraftanstrengelse for de fleste, et blodslit for deltakerne i «Ingen grenser».

– Det var enda tøffere enn jeg hadde trodd. Flere ganger underveis lurte jeg på om det i hele tatt var mulig å forsere et så krevende terreng med to tunge rullestoler og alle de andre utfordringene vi hadde.

MOTORSYKKEL: 30. mai 1983 var dagen som forandret alt for Hein Kvalheim. Han var 16 år og nettopp begynt på rørlagerutdannelsen. En «G» i matte gjorde at han manglet et halvt poeng på å kapre en av de 12 plassene på Bergen Yrkesskole. For å gjøre det enklere å pendle fra hjemmet på Skjold til Askøy videregående skole, kjøpte han en lett motorsykkel.

– Denne morgenen oppdaget jeg at det ene hjulet på 100-kubikkere min var punktert. Jeg fikk låne motorsykkelen til en kompis, fikk reparert dekket mitt, og svingte nedom Danmarks plass for å avtale hvor jeg skulle sette min lånte motorsykkel.

– På vei ut fra Krohnsminde var det et lite stykke der jeg måtte kjøre på fortauet. Jeg kjørte rolig og forsiktig, men var så uheldig at jeg såvidt var borti en dame med det ene speilet mitt. Det gikk helt fint med henne, heldigvis. Men jeg mistet kontrollen over styret og deiste i fortauet. Da jeg skulle reise meg, var det ingenting som fungerte. Jeg skjønte straks at noe var alvorlig galt.

På Haukeland sykehus konstaterte de brudd i ryggsoylen og ryggmargen, i tillegg til brudd i håndleddet og brystbeinet.

– Du må ha vært maksimalt uheldig?

– Ja og nei, jeg kunne ha brukket nakken. Da hadde jeg vært lam fra hodet og ned – i stedet for fra brystet og ned, svarer Hein Kvalheim.

– Men for en ung gutt med livet foran seg må du vel ha opplevd det som både urettferdig og bittert?

– Den første tiden på sykehuset var beintøff. Jeg må innrømme det. Kompisene mine i Ny-Krohnborg dro til Norway Cup, en opplevelse jeg hadde gledet meg til lenge. Det er klart at det var forferdelig tungt å ligge med brukket rygg i en sykehusseng mens mine jevnaldrende spilte fotball eller var ute og løp etter jentene.

– Du vet, i en sånn situasjon blir alt forandret. Det er som om du har skrevet alle planene og drømmene dine på en tavle, og så må du ta frem svampen og stryke ut alt sammen.

ØKONOMI: Etter operasjonen ventet et langt rekonvalesensopphold – først på Haukeland, så på Sunnaas sykehus i Oslo.

– Jeg brukte krykker og lærte meg også å gå uten hjelpemidler. Sånn sett var det ikke så aller verst i årene etter operasjonen, sier Hein Kvalheim.

– Da jeg giftet meg i 1995, gikk jeg opp kirkegulvet med krykker. Det var stort, på alle måter, smiler han.

En yrkeskarriere som rørlegger ble likevel for urealistisk. Hein Kvalheim satte seg nye mål, store mål. Han ville begynne på Norges Handelshøyskole.

– Er det ikke en stor overgang å gå fra rørlegger til siviløkonom?

Saken fortsetter på neste side » » »

16 ÅR: Hein Kvalheim på sin nye motorsykel, 16 år gammel, kort tid før ulykken som forandret livet hans.

Fortsettelse fra forrige side

– Jo, det er det kanskje. Jeg skjønte at det var mer praktisk med en skrivebordsjobb. Men jeg kunne aldri blitt en forsker som bare holdt på med økonomiske teorier. Jeg er nok mye mer praktisk anlagt.

Etter hvert ble det også for strevsomt og upraktisk med krykker.

– For meg var det en bøyg å begynne med rullestol. Jeg ville jo klare alt mulig selv. Men etter hvert innså jeg at rullestolen på mange måter ble mine bein – og selvfølgelig en viktig del av hverdagen min.

Hovedoppgaven på NHH innlevte han likevel stående. Hver eneste dag i studietiden hadde han kjørt bil mellom lese-salen nede ved sjøkanten i Breiviken og Handelshøyskolens auditorier, kontorer og kantine på toppen ved Helleveien. Nå puttet han hovedfagsoppgaven i sekken og tok frem krykkene.

– Jeg vet ikke hvor mange trappetrinn det er der ute, men de er tunge å forsere med krykker. Det var «The Final Countdown», den aller siste turen på NHH. Jeg ville gå den samme veien som alle andre. Så jeg stavret meg helt opp og fikk levert oppgaven min, ler han.

BESTE VENN: Etter fullført utdanning var Hein Kvalheim økonomisjef ved Iris-fabrikken i Os i seks år. Derfor mener han å ha «god greie på dameundertøy». Dessuten har han to år bak seg som økonomileder for tekniske tjenester i Bergen kommune – før han i 1999 begynte ved Sjømannskirkens hovedkontor i Strandgaten.

Det er 20 år siden han ble kjæreste med Toril, som han to år senere giftet seg med. Sammen har de barna Emma Olivia på 13 og Kristen på 16. Sistnevnte er oppkalt etter sin farfar – bautaen i Hein Kvalheims liv.

– Min far var min beste venn. Jeg tenker på ham hver eneste dag. Han gikk bort i 2009, 87 år gammel. Et halvt år tidligere kunne han fortsatt stå på hendene. Vi svømte sammen over Esefjorden i Balestrand da han var 85 år. Han var sprek helt til han fikk nyrekreft. Da gikk det bare noen måneder før han forlot oss.

– Hvorfor var han så viktig for deg?

– Han hadde alltid tid til meg, både før og etter ulykken. Vi badet i Landåshallen hver eneste fredag og spiste pizza etterpå. Vi var på turer, vi var i båt sammen, vi jobbet mye sammen under byggingen av huset på Straume. Han var utrolig. Men jeg har også en flott mor, som fortsatt er sprek. Min seks år eldre søster og jeg har vært svært heldige.

– Hvorfor kalte de deg Hein Anders?

– Anders er etter min farfar. Hein er jo et mer uvanlig navn. Men det hadde seg slik at både min far og min mor var aktive turnere i sin ungdom, det var slik de traff hverandre. De kjente en turner som het Hein Torsteinson, og syntes det var et flott navn. Så da ble det slik.

7-FJELLSTUREN: De mange aktivitetene har han hatt med i sitt eget familieliv. Turene er mange, både sommer og vinter. Han trener flere ganger i uken, blant annet ved så spille kjele-kehockey på Vestkanten.

Mange søndager leder han søndagskolen i Foldnes kirke. I tillegg har Hein Kvalheim i voksen alder satt seg fore at han vil lære seg å spille trompet.

– Jeg fant for et par år siden ut at det var på tide å lære seg et instrument. Trompet har bare tre ventiler som du skal trykke på, så det mente jeg burde gå greit. Men lett er det jo ikke. Jeg har lært meg noen sanger på to år, smiler han.

– Har du følt noen begrensninger i forhold til det å følge opp dine barn i de fysiske aktivitetene?

– Egentlig ikke. I mitt liv, som i alle andres liv, er det muligheter og begrensninger. Hvis du bare ser etter begrensningene, blir verden liten. Og det vil jeg ikke at min verden skal være.

– Men noen tunge stunder der bitterheten tar overhånd må vel du også oppleve med ditt handicap?

– En eller to dager i året har jeg det tynge med meg selv.

PAPPA: Hein Kvalheim og hans far, Kristen etter å ha gjennomført svømmeturen over Esefjorden i Balesstrand for siste gang.

AKTIV: Ut på tur, aldri sur – Hein Kvalheim forevige av sin kone, Toril på en av familiens mange turer.

Da kan jeg kjenne begrensningene.

– Hva utløser de tunge tankene?

– For eksempel 7-fjellsturen. Til og med jeg skjønner at det ikke er realistisk at jeg får være med på det. Men når jeg kjører Toril og våre to barn til Gravdal og de er klare for den årlige turen i byfjellene, kjenner jeg på vemodigheten. Ikke fordi jeg absolutt må opp på alle topper, men fordi jeg så gjerne skulle gått der sammen med dem.

INGEN GRENSER: Så da Hein Kvalheim så den første serien med «Ingen grenser», der Lars Monsen i 2009 tok med seg en gjeng med ulike fysiske utfordringer på ekspedisjon på Nordkalotten, fulgte han nøy med.

– Dette ville jeg være med på. Så jeg sendte inn en søknad for å delta på tur nummer to med Monsen – den til Snøhetta. Jeg var blant de 40 som ble innkalt til samling på Norges Idrettshøgskole. Men da de elleve deltakerne ble plukket ut, var jeg ikke en av dem. Det var en skikkelig nedtur.

Da TV2 overtok «Ingen grenser» med den tidligere skistjer- nen Odd-Bjørn Hjelmeset som turleder, bestemte 46-åringen seg for å prøve en gang til.

– Ble det nei denne gangen også, ville jeg ikke prøve flere ganger. Men så ble jeg en av de utvalgte. Det var en fantastisk ekspedisjon med en suveren gjeng. Jeg fikk mange naturopp- levelser som jeg ellers aldri ville ha fått, sier Hein Kvalheim.

– Hva sier de yngste i familien?

– De heier på meg. Men min datter, Emma på 13 syntes det var pinlig da de filmet teltet vårt om morgenen og jeg snorket der inne. De må ha skrudd opp lyden. Jeg snorker ikke så fælt, ler han.

– Og din kone?

– Jeg fikk jo ikke snakke med noen underveis. Mobilene våre ble inndratt. I en måned var vi kun deltakere i en tøff og svært krevende ekspedisjon. Toril har støttet meg hele veien. Hun skjønte hvor viktig det var for meg å delta.

– Hun vet at det er dette er min 7-fjellstur. Og vel så det.

PER RANDERS HAUKAAS, EIRIK HAGESÆTER (foto), PRIVAT (foto), TV2 (foto) og SOGNEFJORD SWIM FESTIVAL (foto)

PÅ PRIVATEN

Navn: Hein Anders Kvalheim.

Alder: 46 år.

Bor: Straume på Sotra. Oppvokst i Vikensgate i Solheimsviken. Flyt- tet til Skjold da han var 13 år.

Sivil status: Gift med Toril (43). Har barna Kristen (16) og Emma Olivia (13).

Yrke: Økonomisjef og daglig leder av hovedkontoret til Sjømanns- kirken – norsk kirke i utlandet i Strandgaten i Bergen.

Aktuell: Deltar i programserien «Ingen grenser» på TV2, der elleve funksjonshemmede skal prøve å ta seg opp til toppen av Hardan- gerjøkulen.

Favorittartist: Stevie Wonder.

Favorittkuespiller: Tom Hanks og Morgan Freeman.

Favorittfilm: «I blanket messin- gen». Ser den minst én gang i året.

Favorittbok: «Arn»-trilogien av Jan Guillou.

HELT PÅ SIDEN

●● **Hva var det første du tenkte da du våknet i dag tidlig?**

– Ny dag, nye muligheter.

●● **Hva gjør deg glad?**

– Når folk rundt meg ler, og stem- ningen er god.

●● **Hva gjør deg sint?**

– Urettferdighet. Uverdig behand- ling av mennesker – på alle plan.

●● **Hvem vil du si noen rosende ord til?**

– Til de norske lærerne som hver dag yter sitt aller beste ved å se våre barn, lære dem viktig kunns- kap og gi dem gode erfaringer ut ifra der de er. Og Odd-Bjørn Hjel- meset, vår turleder i «Ingen gren- ser». En hjertevarm, raus og flott person.

●● **Hvem ville du likt å møte igjen?**

– Hvis jeg kunne fått én dag til med min far, ville det ha vært fan- tastisk. Han gikk bort i 2009, 87 år gammel.

●● **Hva er din spesialitet på kjøkkenet?**

– Hjemmelaget pizza. Det er stort sett det eneste jeg kan lage av middagsmat, så det får familien jevnt og trutt. I tillegg er jeg god på «Dronning Maud-pudding». Det er en dessert fra Haugalandet med eggedosis, gelatin og sjoko- lade. Full av kalorier og knakende god.

●● **Har du noen fobier?**

– Jeg er ikke så glad i høyder. Hvis det er en mulighet for at jeg kan dette ned, liker jeg det ikke. Da blir jeg utrygg. Men jeg er ikke redd for å fly.

●● **Hva er ditt favorittsted i Ber- gen?**

– Det er jo så flott mange steder, så det er vanskelig å velge. Nord- nesparken er en favoritt – spesielt helt ute på pynten er det kjempe- flott.

●● **Hvilken historisk person vil- le du ha møtt?**

– Da velger jeg en som fortsatt er i live, nemlig Nelson Mandela. Han har en historie å fortelle som er helt unik. Vi har utrolig mye å lære av hans tanker om forsoning og tilgivelse.

●● **Hva er det viktigste forel- drene dine har gitt deg?**

– Troen på meg selv. At jeg kan få til det jeg setter meg som mål. Jeg er trygg på at jeg er god nok.

●● **Tror du på et liv etter døden?**

– Ja, jeg tror på Gud. Det har jeg gjort siden konfirmasjonsalderen. Jeg gikk i en ungdomsklubb, og der var det en kultur for at det var OK å tro på Gud, uten at du måtte forandre på alt det du gjorde og tenkte på.